

Електричний струм

Послідовне з'єднання провідників

Урок з фізики у 8 класі.

Правила безпеки

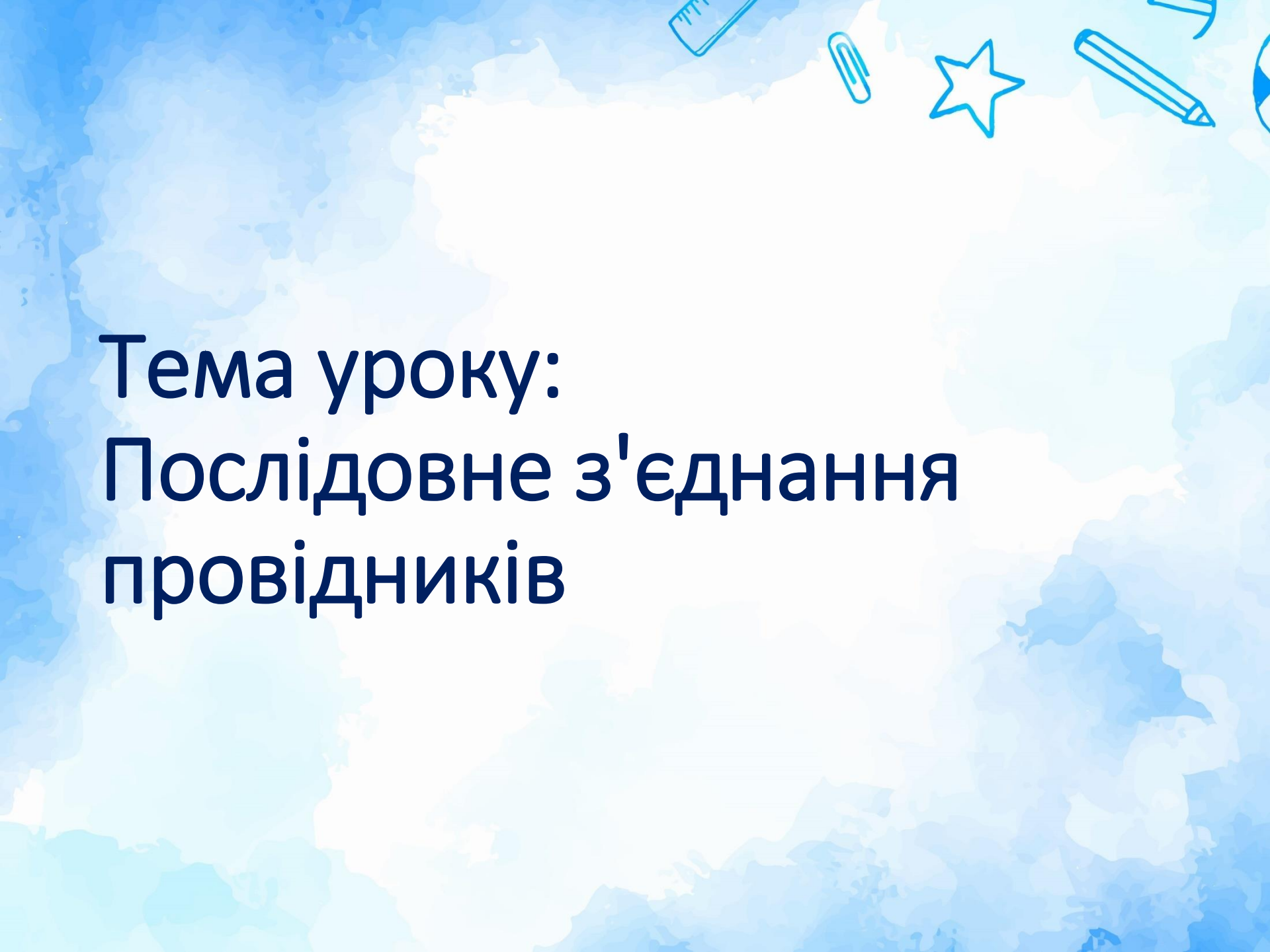
НЕ МОЖНА:

- торкатися оголеного проводу, особливо стоячи на землі, сирій підлозі тощо;
- користуватися несправними електротехнічними пристроями;
- збирати, розбирати, ремонтувати електротехнічні пристрої, не від'єднавши їх від джерела струму

Актуалізація опорних знань

(за допомогою пристрою /експериментальне завдання стор.167/)

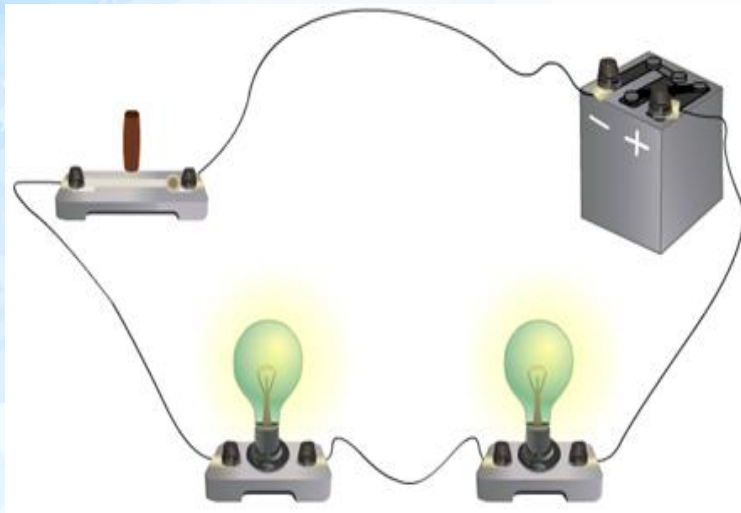
Запитання	Відповідь
Закон Ома	$I = \frac{U}{R}$
За здатністю проводити електричний струм всі речовини і матеріали поділяють на	провідники, діелектрики та наівпровідники
Сила струму	$I = \frac{q}{t}, [I]=A$
Електричне коло	з'єднані провідниками в певному порядку джерело струму, споживачі, замикальні (розмикальні) пристрої
Резистор	деталь, що забезпечує певний опір
Електрична напруга	$U = \frac{A}{q}, [U]=1\text{ В}$
Електрична схема	креслення, на якому умовними позначеннями показано, з яких елементів складається електричне коло і в який спосіб ці елементи з'єднані між собою
Електричний опір - це	провідники, діелектрики та наівпровідники
Реостат - це	$I = \frac{q}{t}, [I]=A$
Послідовне з'єднання провідників - це	з'єднані провідниками в певному порядку джерело струму, споживачі, замикальні (розмикальні) пристрої

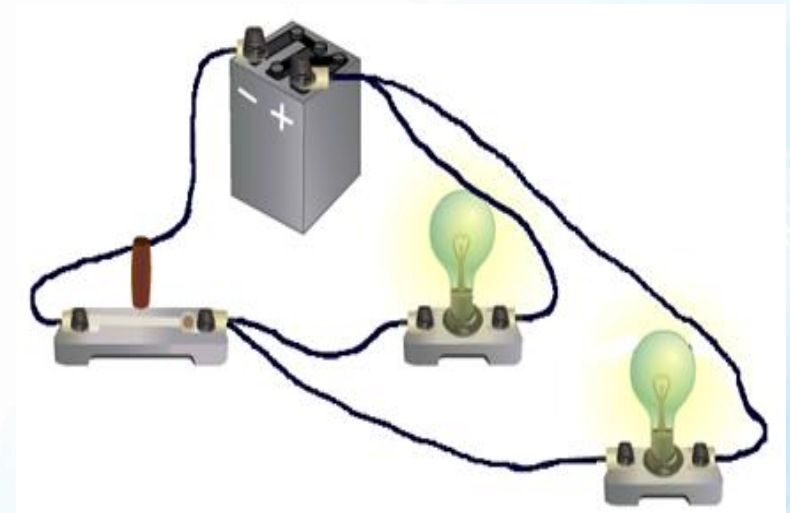
**Тема уроку:
Послідовне з'єднання
провідників**

послідовне

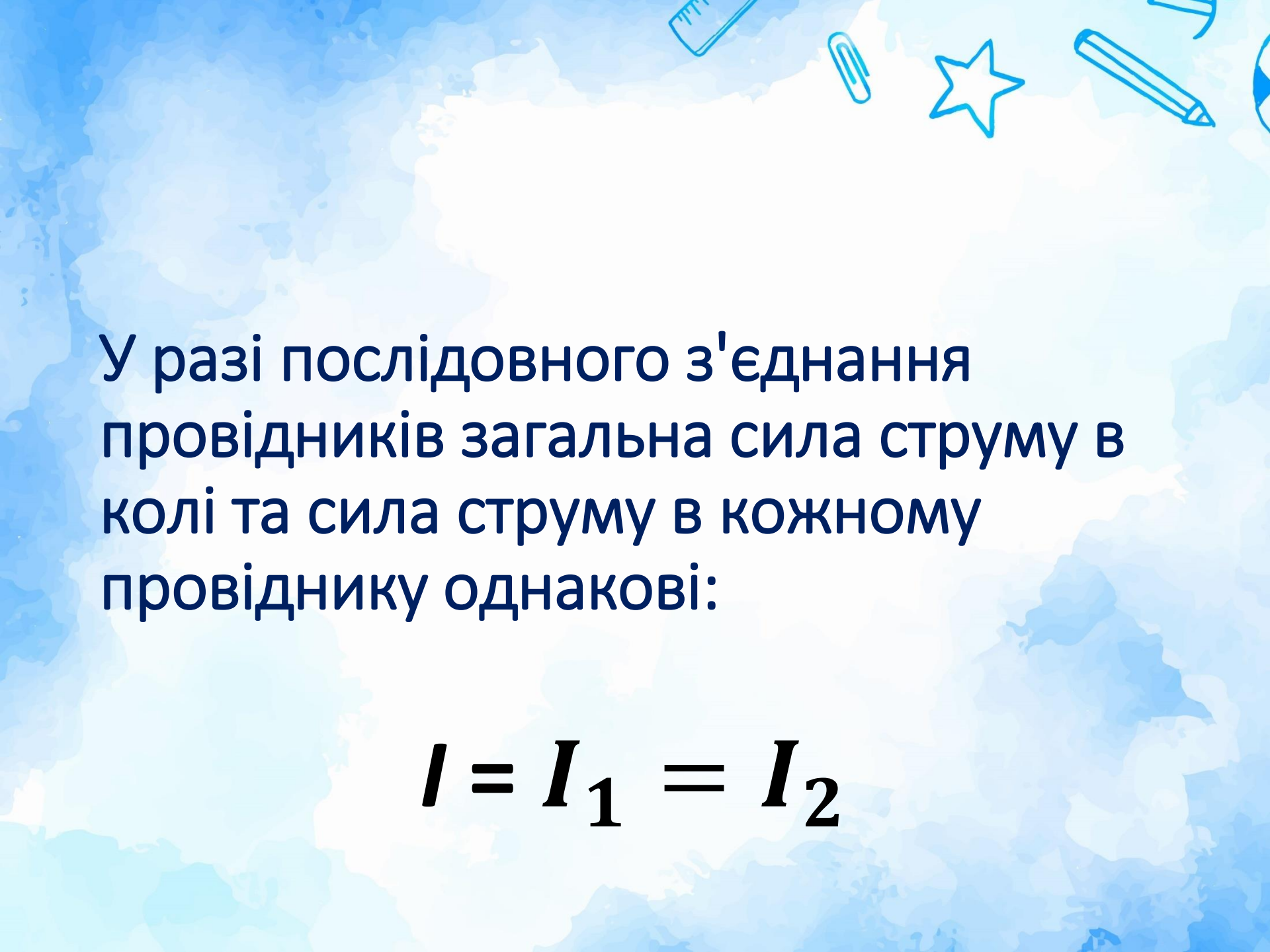

паралельне

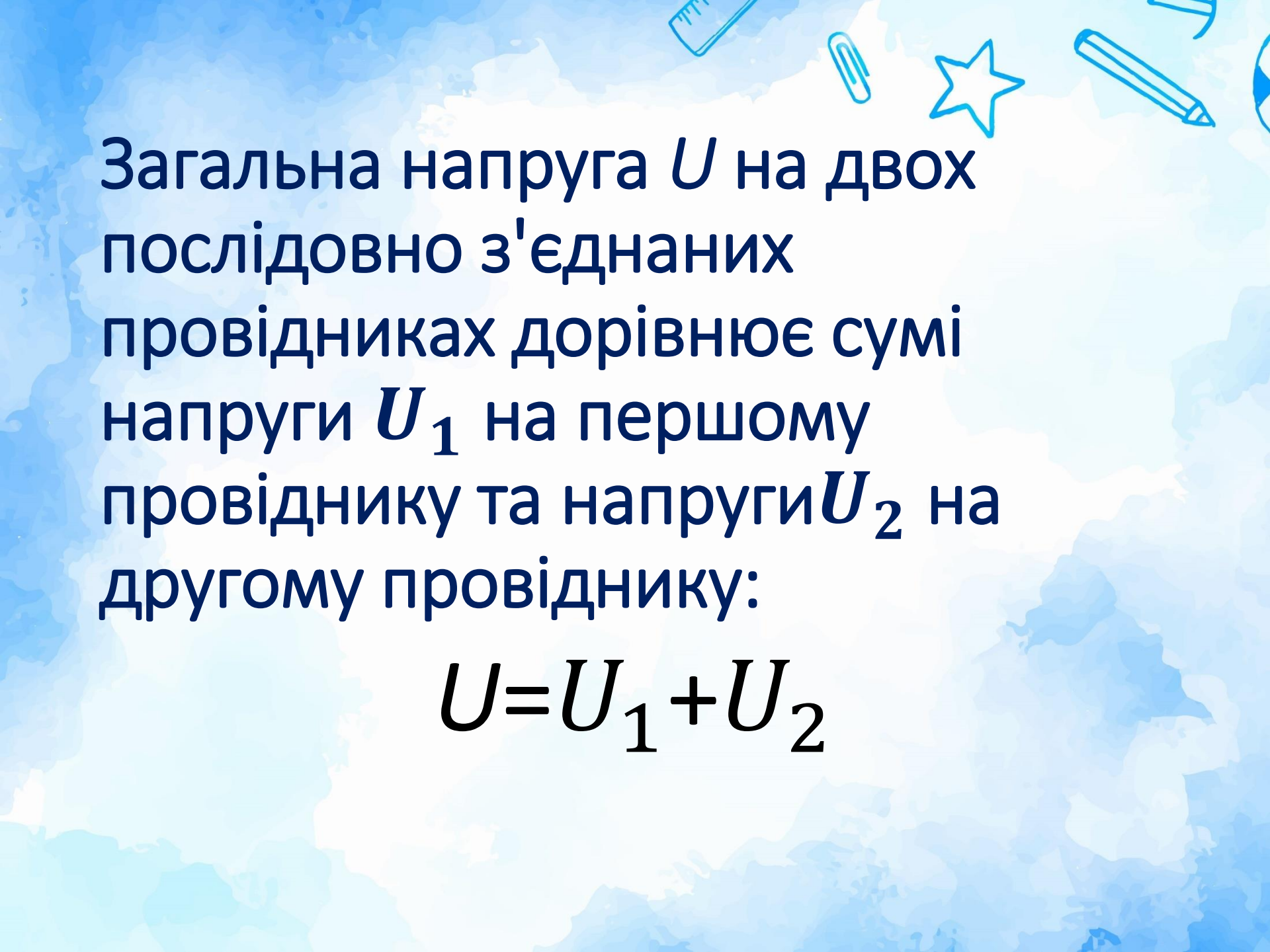

Особливості послідовного з'єднання

У разі послідовного з'єднання провідників загальна сила струму в колі та сила струму в кожному провіднику однакові:

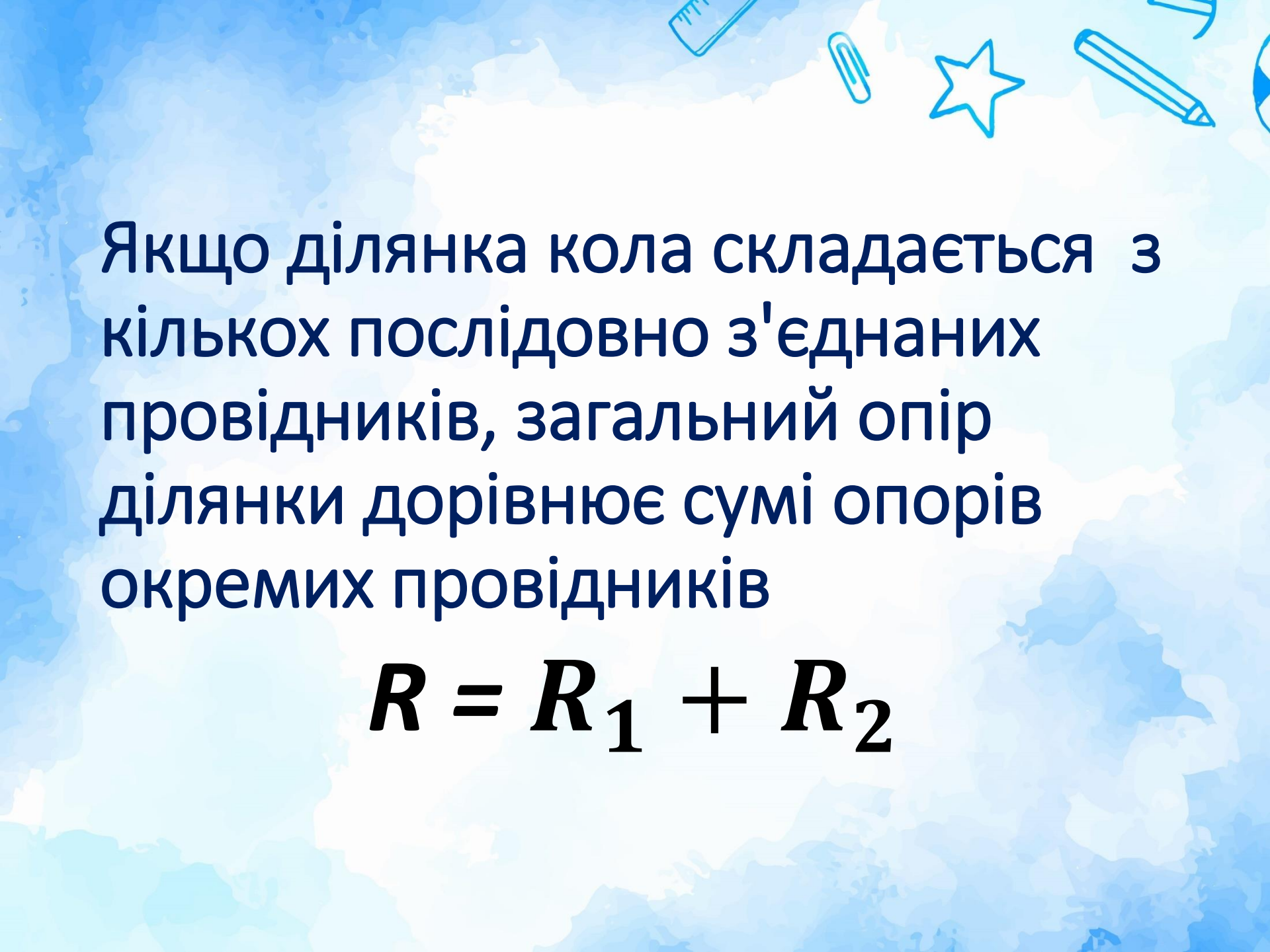
$$I = I_1 = I_2$$

Загальна напруга U на двох послідовно з'єднаних провідниках дорівнює сумі напруги U_1 на першому провіднику та напруги U_2 на другому провіднику:

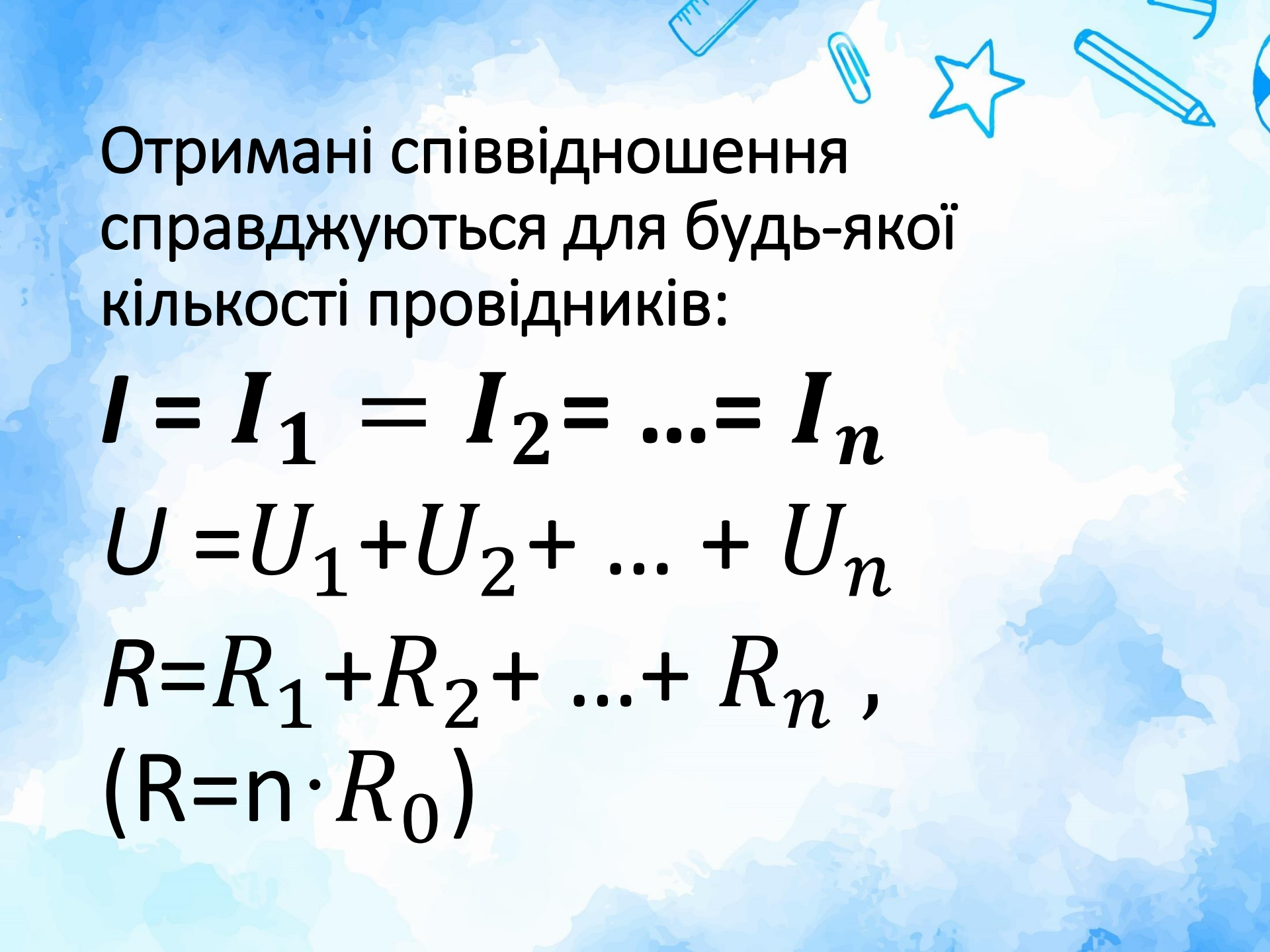
$$U = U_1 + U_2$$

Якщо ділянка кола складається з кількох послідовно з'єднаних провідників, загальний опір ділянки дорівнює сумі опорів окремих провідників

$$R = R_1 + R_2$$

Отримані співвідношення
справджуються для будь-якої
кількості провідників:

$$I = I_1 = I_2 = \dots = I_n$$

$$U = U_1 + U_2 + \dots + U_n$$

$$R = R_1 + R_2 + \dots + R_n ,$$

$$(R = n \cdot R_0)$$

РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ

1. Резистори, опори яких 2 і 3 Ом, з'єднані послідовно й підключені до джерела постійної напруги 15 В. Яким є опір цієї ділянки кола? Знайдіть силу струму в колі та напругу на кожному резисторі.

Дано:

$$R_1 = 2 \text{ Ом}$$

$$R_2 = 3 \text{ Ом}$$

$$U = 15 \text{ В}$$

$$R - ?$$

$$I - ?$$

$$U_1 - ?$$

$$U_2 - ?$$

Розв'язання

$$R = R_1 + R_2$$

$$R = 2 \text{ Ом} + 3 \text{ Ом} = 5 \text{ Ом}$$

Відповідно до закону Ома:

$$I = \frac{U}{R}; \quad I = \frac{15 \text{ В}}{5 \text{ Ом}} = 3 \text{ А}$$

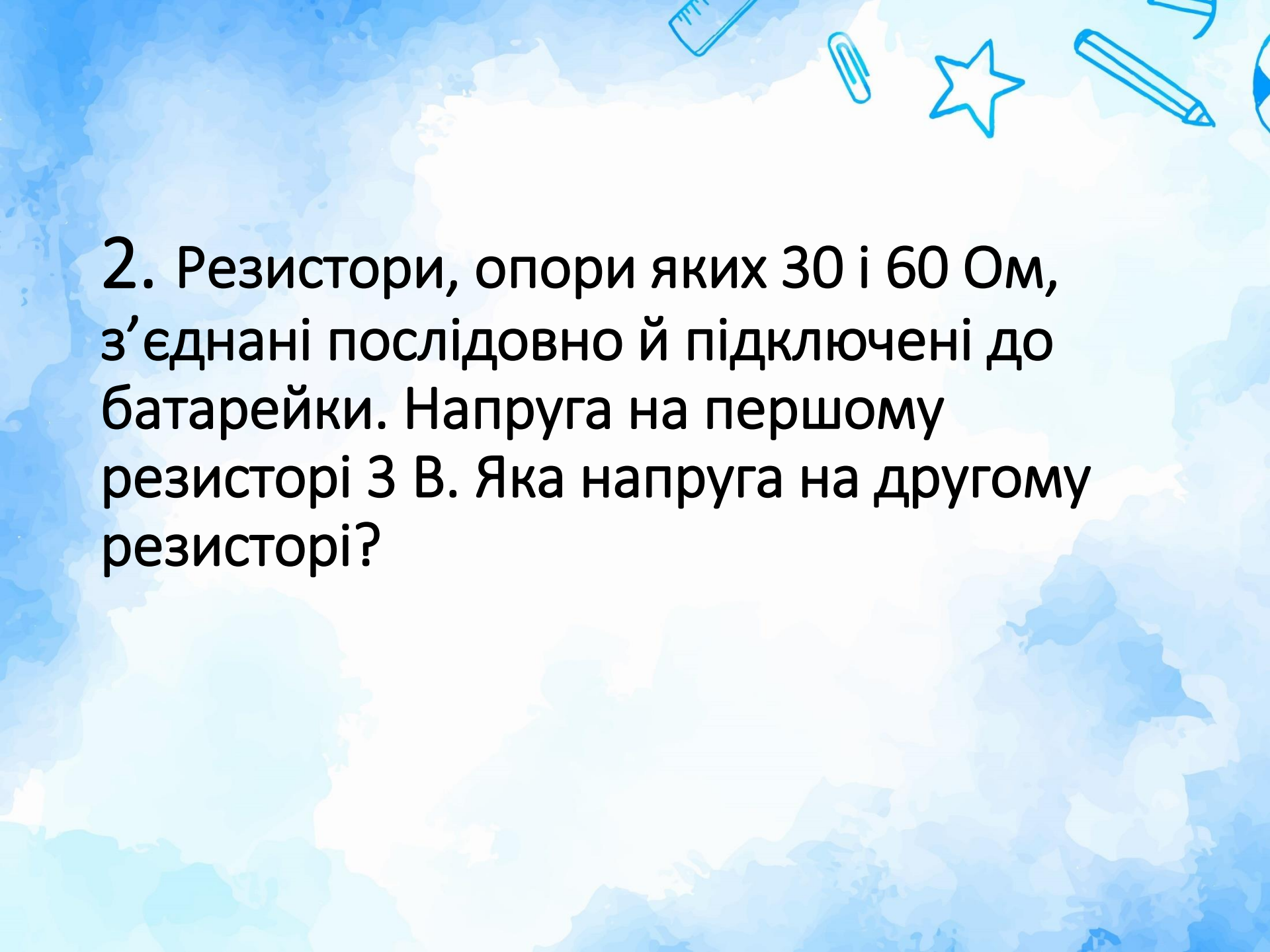
$$I = I_1 = I_2 \Rightarrow I_1 = 3 \text{ А}; I_2 = 3 \text{ А}$$

$$U_1 = I_1 R_1; \quad U_1 = 3 \text{ А} \cdot 2 \text{ Ом} = 6 \text{ В}$$

$$U_2 = I_2 R_2; \quad U_2 = 3 \text{ А} \cdot 3 \text{ Ом} = 9 \text{ В}$$

Відповідь: $R = 5 \text{ Ом}; I = 3 \text{ А}; U_1 = 6 \text{ В}; U_2 = 9 \text{ В}.$

2. Резистори, опори яких 30 і 60 Ом, з'єднані послідовно й підключені до батареї. Напруга на першому резисторі 3 В. Яка напруга на другому резисторі?

Дано:

$$R_1 = 30 \text{ Ом}$$

$$R_2 = 60 \text{ Ом}$$

$$U_1 = 3 \text{ В}$$

$$U_2 = ?$$

Розв'язання

1 спосіб

$$I = I_1 = I_2$$
$$\frac{U_1}{R_1} = \frac{U_2}{R_2} \Rightarrow U_2 = \frac{U_1 R_2}{R_1}$$
$$U_2 = \frac{3 \text{ В} \cdot 60 \text{ Ом}}{30 \text{ Ом}} = 6 \text{ В}$$

2 спосіб

Відповідно до закону Ома:

$$I_1 = \frac{U_1}{R_1}; \quad I_1 = \frac{3 \text{ В}}{30 \text{ Ом}} = 0,1 \text{ А}$$

$$I = I_1 = I_2 = 0,1 \text{ А}$$

$$U_2 = I_2 R_2; \quad U_2 = 0,1 \text{ А} \cdot 60 \text{ Ом} = 6 \text{ В}$$

Відповідь: $U_2 = 6 \text{ В}$.

Експериментальне завдання

Створюємо гірлянду із п'яти
ламп

(робота в групах)

Домашнє завдання

Опрацювати §31